

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПІВДЕННИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«ЧОРНОМОРСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ»

*12 травня 2023 року
м. Одеса, Україна*

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. НАЦІОНАЛЬНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Основні види тлумачення норм права та їх практичне значення Бойчук В. А., Арабаджи Н. Б.	9
Реформи Клісфена як передумови зародження сучасної демократії Гамурар І. О.	13
Арабаджи Н. Б.	13
Право на безоплатну правову допомогу Карпова К. М.	17
Естетично-творчий метод в юриспруденції Манько Д. Г.	19
Правове становище засудженого в Республіці Молдова: порівняльна характеристика з Україною Ніпарко А. В.	22
Поняття економічних санкцій в міжнародному праві Ольшак М. В.	24
Розвиток концепції екологічної безпеки в праві ЄС Пахомі С. К.	28
Латентна злочинність, її види та засоби виявлення Петров Т. О., Яковенко О.	31
Роль інформаційно-комунікаційних технологій у забезпеченні безпеки держави Плахотнюк О. В.	33
Принципи організації та функціонування системи юридичної освіти в контексті використання інформаційних технологій Поварчук Н. С.	35
Особливості юридичної освіти в Німеччині Серединко А. А.	38
Загальна характеристика та правове регулювання електронної комерції в Україні Уртаєв О. І.	43
Європейські стандарти електронного судівництва та перспективи їх упровадження в законодавство України Черватий М. Ю.	47

НАПРЯМ 2. ЕКОНОМІКА. МЕНЕДЖМЕНТ. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ТУРИЗМ

Ключові виклики ефективного управління якістю загальної середньої освіти в Україні в умовах воєнного стану

Анісімов В. А...... 52

Переформатування споживчих настроїв у фармацевтичній галузі через військові дії 2022 року в Україні

Дзюба Т. В...... 54

Розвиток барної індустрії України в період війни

Кравченко Я. В., Бресуцька М. Я...... 58

Форми подання статистичних даних

Маланська В. А...... 60

Ресторанний бізнес під час війни

Марковська А. В., Жолобнюк Д. О...... 65

Сучасний стан та перспективи активізації інвестиційної діяльності в Україні

Олійник Д. А...... 67

Моделі управління якістю послуг у міжнародному туристичному бізнесі

Чуєва І. О...... 71

Процес мотивації залучення іноземних інвестицій

Якобчук Н. М...... 74

НАПРЯМ 3. ФІЛОЛОГІЯ

Лексико-стилістичні особливості арабських медіа текстів, які висвітлюють російсько-українську війну 2022 р.

Андрucaкі І. В...... 77

Стилістичні особливості німецькомовної субмови агротранспортних технологій (на прикладі інструкцій до сільськогосподарської техніки)

Вашенко К. О...... 80

Використання квеситивів у дискурсі французької соціальної реклами

Девос А. О...... 84

Актуальна проблематика дослідження сучасної літератури, адресованої юній аудиторії

Дев'ятко Н. В...... 87

Структурні елементи жестових одиниць національних жестових мов	
Замша А. В.	93
Роман «Що записано в книгу життя» Михайла Слабошпицького крізь призму сучасної біографістики	
Комарницький Є. П.	96
Emotive expression of negative evaluation as a communicative unit of discourse	
Mykhaylova H. M.	100
Умань у житті та творчості Миколи Бажана	
Осіпенко Н. С., Козюк Д. О.	104
Маніпуляції в сучасному медіадискурсі	
Семак Л. А.	107
Лінгвістичний та екстралінгвістичний аналіз назв-прізвищк Сполучених Штатів Америки	
Філатова О. О.	110

НАПРЯМ 4. СТОМАТОЛОГІЯ ТА ФАРМАЦІЯ. МЕДИЦИНА ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

Сучасний погляд на механізми виникнення хронічного больового синдрому у пацієнтів з ураженням колінного суглобу	
Бугайов О. В.	113
Фітопрепарати для лікування цукрового діабету	
Кравченко А. В.	116
Роль фармацевта у системі фармаконагляду	
Лисун С. Ф., Лисун С. Ф.	119
The study of the physical, mental and Social Development of children during martial law and online education	
Sherstiuk V. O., Sherstiuk O. S.	122

НАПРЯМ 5. ГУМАНІТАРНІ ТА СОЦІАЛЬНІ НАУКИ. ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ. КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Внесок афроамериканських виконавців у розвиток вокальної техніки у контексті історичної еволюції жанру опери	
Архіпова Н. Є.	126
Цинізм у контексті самозбереження у соціумі	
Атрошенко В. В.	129

Проблема актуалізації інноваційного потенціалу вихователя	
Бай Цзішен	133
Питання діагностики сформованості самоосвітньої компетентності майбутніх фахівців у галузі охорони здоров'я	
Барджадзе Р. В.	136
Стильові переваги в живописі Великої церкви Успіння Пресвятої Богородиці (XIX – початок XX ст.)	
Бардік М. А.	139
Аль-Фарабі про мир у суспільстві та між людьми	
Борисова О. В.	144
Особливості психологічної допомоги в умовах вимушеної міграції	
Васильєва Н. М.	147
До питання втілення європейських принципів в українській вищій освіті	
Ваховська О. В.	149
Сучасне батьківське виховання дітей з особливими освітніми потребами за умов динамічних змін в Україні	
Вовченко О. А.	153
ДЦП як один із видів психосоматичного порушення	
Волкова О. І.	156
Психологічні аспекти сучасної звукорежисури	
Горovenko М. Г.	161
Організаційно-педагогічні умови формування цифрової компетентності старшокласників на уроках інформатики	
Грушко Р. С.	164
Вчитель географії: професійні компетенції, сутність, специфіка, технологія формування	
Гунька К. О.	169
Мистецтво як засіб дипломатичної церемоніальної комунікації	
Захарова О. Ю.	172
Соціокультурні аспекти публічної політики на рівні ОТГ у контексті реформи децентралізації	
Зеленкевич Л. П.	175
Застосування інноваційних методів навчання на уроках української мови як засіб формування комунікативних навичок	
Зінченко О. В., Шевченко С. В.	178

Історія освіти в Азербайджані Іванцов В. П.	181
До питання щодо тембрального аспекту кіномузики Кайдалова Д. Д.	184
Специфика викладання дисципліни «Університетська освіта та основи наукових досліджень» для здобувачів творчих спеціальностей Каплун Т. М.	186
Політика ЄС щодо «Єврейського питання» у 2023 році Козерод О. В.	188
Етикет у діловому спілкуванні з іноземцями Лазаренко В. О.	192
Формування постнекласичного підходу до природного фактору історичного розвитку Мірошкіна Н. В.	195
Суть та значення апперцепції у діяльності військовослужбовця Павлова О. В.	198
Авторський кінематограф: до питання визначення сутності та основних характеристик Погасій С. М.	201
Експериментальні підходи до викладання джазового співу: крос-жанрові взаємодії та сучасні тренди Роменський Ю. М., Кравець Н. В.	204
Переживання самотності як ресурс розвитку особистості в ранньому дорослому віці Сидоренко О. Б.	206

НАПРЯМ 6. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Деякі аспекти підробки метаданих на фотографії Гоцій А. В.	210
Детектив і кіберрозвідка: виклики воєнного стану Дерев'янко Т.	212
Віртуальна лабораторія для програмування мікроконтролерів Русу О. П., Маркітан А. С., Султанзаде Н. Р.	214
Парсинг даних в детективній діяльності Серенкова Т.	216

Деякі питання методики проведення комп'ютерно-технічної експертизи	
Солощук Ю.	218
Вплив інформаційних технологій на суспільство під час війни	
Старков В. І.	220
Ймовірнісний підхід в задачах позиціонування	
Стрелковська І. В., Соловська І. М.	224
Особливості призначення комп'ютерно-технічної експертизи	
Цибульський М.	228
Аналіз графів під час розвідки кіберінциденту	
Шевченко Д.	230

УМАНЬ У ЖИТТІ ТА ТВОРЧОСТІ МИКОЛИ БАЖАНА

Осіпенко Н. С.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри української літератури українознавства
та методик їх навчання
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Черкаська область, Україна*

Козюк Д. О.

*здобувач вищої освіти (магістерського рівня)
спеціальності 014.01 – Середня освіта (Українська мова і література)
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Черкаська область, Україна*

Уманцям приємно усвідомлювати свою, хоч маленьку, та все ж причетність до генія. Тут, у невеличкому провінційному містечку, досі витає дух Майстра. Стіни старенького будинку, де пройшло дитинство Миколи Платоновича, ще переховують у собі його дитячий сміх. Широке дворище навколо дому нікому не віддасть відголосків його дитячих ігор та забав. Оновлена «Софіївка» ревно береже в найпотаємніших своїх куточках сліди митця. Особливо помітно це восени, коли дерева на знак пошани і пам'яті скидають побожно свої вогняні шапки. І тоді осінь в Умані неодмінно називається Бажанівською.

Народився Микола Бажан в Кам'янці-Подільському, в родині військового топографа. Коли Миколі минуло 5 років, сім'я переїхала до Умані. Про це так згадує Алла Платонівна, сестра Бажана: «Батькову військову частину перевели до Умані, і ми на довгі роки переїхали туди жити. Мешкали спочатку на вулиці Прорізній, що закінчувалась ярмом, який запам'ятався Миколі на роки, потім переїхали у Штабний провулок, що тепер має назву Кінногвардійського. Тут застала нас імперіалістична війна і революція» [1].

В Умані пройшли найбільш яскраві роки юнацтва Миколи. Досі зберігся невеликий будинок, який після капітального ремонту став ще меншим. Перші роки жили у дворі, у флігелі, а потім у фасадному триквартирному будинку» [1]. Саме з нашим затишним містечком пов'язані найяскравіші враження дитинства та юнацтва. Тут майбутній поет вчиться в початковій школі, далі в гімназії.

Колишній однокласник Миколи Бажана Наум Суботович згадує: «Коля Бажан – десятилітній чорненький короткозорий хлопчик з розумними живими темними очима прийшов до нас в перший клас чоловічої гімназії восени 1914 року».

Після того, як чоловіча гімназія була закрита, Микола продовжував навчання в Першій українській школі (пізніше українська гімназія ім. Б. Грінченка). Це приміщення знаходиться на території ЗОШ № 11 імені Миколи Бажана.

Директором школи згуртував у своїй школі прекрасний колектив учителів, людей не байдужих до своїх предметів, науки, української історії і мови. Серед учителів, з якими найбільше спілкувався майбутній поет Микола Бажан, були Курінний Петро Петрович, який згодом став директором Київського Лаврського музею; Майстренко Гнат Лукич, який підтримував Миколу в його захопленні археологією, історією та організацією музею.

Ще будучи школярем, разом із іншими дітьми, Микола став досліджувати історичні місця Умані, які були пов'язані з іменами Гонти та Залізняка. Свої знахідки він приніс до школи і передав учителю історії Курінному, який став організатором музею. З захопленням школярі розкопували високі могили у степу під Уманню. Знаходячи сліди Трипільської культури та скіфів. Шкільний музей переріс у міський, а потім у краєзнавчий, де підлітком працював Микола.

У листі до уманських школярів від 29 травня 1961 р. поет писав: «... В Умані я почав формуватися як людина, почав писати, почав працювати, – тому вважаю Умань своєю батьківщиною й завжди з радістю приїжджаю в Умань» [1].

У загальноосвітній школі № 11 м. Умані було створено кімнату-музей Миколи Бажана 14 вересня 1985 року. Ініціатором і засновником цієї акції була випускниця цієї школи, вчитель української мови та літератури Сивачук Н. П. Нині Наталя Петрівна – канд. пед. наук, професор, завідувач кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

В одному з листів до Наталі Петрівни сестра Миколи Бажана Алла Платонівна писала: «Ви перша і найкраща за всіх ініціаторів проведення цих днів-спогадів про поета, що так щиро і вірно любив Умань і всю Україну». 14 листопада 1985 р. Уманській загальноосвітній школі № 11 було присвоєно ім'я Миколи Бажана.

У 30-ті роки поет, оминаючи теми сільського життя, репресій і свавілля тоталітарного апарату, знаходить прояви позитивного в житті, багато перекладає. Завдяки Бажановим зусиллям маємо українські переклади поем Шота Руставелі й Давида Гурамішвілі.

Яскравою сторінкою відвідин рідного містечка були зйомки фільму «Квартали передмістя» за сценарієм Миколи Бажана й мотивами його твору «Гетто в Умані». Разом з автором приїхав і поет Леонід Первомайський. Вони удвох блукали алеями Софіївки, по передмістях Умані, вузенькими вуличками колишнього гетто.

Велика Вітчизняна війна на деякий час обірвала зв'язки поета з Уманню. Через чотири місяці після визволення міста Микола Платонович знову завітав на батьківщину. У приміщенні міського театру відбулася зустріч із уманською інтелігенцією.

Таких незабутніх зустрічей у післявоєнні роки було багато. Своєрідний літопис відвідин рідного міста Миколою Бажаном вів Микола Комарницький – журналіст, краєзнавець, життєлюб, про перебування у садибі якого Бажан відгукувався так: «Я ... ніколи не забуду тієї неповторної атмосфери, водночас і старосвітської, і по-новому задумливої – шукацької, непритомленої, красиво тривожної, що панує у Вашій старій господі, і в старому садку, і шумить гіллям Вашого старого плодоносного горіха...» [3].

Найяскравіші враження дитинства та юнацтва згодом талановито були відтворені поетом у циклі віршованих оповідань «Уманські спогади» [2].

Як пізніше згадував Микола Бажан: «Чим старішаю я, тим ясніше, чіткіше, в більших подробицях встають спогади мого дитинства, стає незабутня Умань. В бурях, в грозах, в протиріччях, в сутичках громадянської, Великої Вітчизняної воен... Там я почав писати, там я почав мріяти про мистецтво» [1].

З 1996 року на факультеті філології та журналістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини успішно діє літературне об'єднання імені Миколи Бажана, яким керує член Спільки письменників України, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Марина Степанівна Павленко [5].

Багато років поспіль уманці урочисто вшановують пам'ять видатного українського поета, публіциста, перекладача, літературного критика, літературознавця, мистецтвознавця, живописця, есеїста, мемуариста, культурного й державного діяча. А на кафедрі української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського педуніверситету вже гарною традицією в день народження Миколи Бажана проводити свято «Бажанівська осінь» [3].

Література:

1. Бажан М. Думи і спогади. Київ : Рад. письменник, 1982. 324 с.
2. Бажан М. Уманські спогади : новели у віршах. Київ : Рад. письменник, 1972. 289 с.

3. Вшанування пам'яті Миколи Бажана з нагоди 115 річниці від дня народження. URL: <https://ff.udpu.edu.ua/vshanuvannya-pamyati-mykoly-bazhana-z-p/> (дата звернення 14.04.2023).

4. До ювілею Ніка Бажана. URL: <https://ff.udpu.edu.ua/do-yuvileyu-nika-bazhana/> (дата звернення 14.04.2023).

5. Літоб'єднання імені Миколи Бажана URL: <https://ff.udpu.edu.ua/nauka-i-tvorchist/litobjednannya-imeni-mykoly-bazhana/> (дата звернення 14.04.2023).

6. Пархета Л. Вивчення творчості Миколи Бажана на уроках літератури рідного краю. *Філологічний часопис*. 2017. Вип. 2. С. 292–298.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-30>

МАНІПУЛЯЦІЇ В СУЧАСНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ

Семак Л. А.

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри філології

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

м. Дніпро, Україна

Медіадискурс постає і протікає в різних сферах комунікаційних процесів, є тематично оформленим, соціально й культурно значущим результатом мовномисленевої діяльності, невід'ємною рисою повсякденного життя сучасного суспільства. Вивчення медіадискурсу має неабияке значення, оскільки через розуміння його сутності можна усвідомити особливості мовомислення окремих індивідуумів і груп людей, які є продуцентами або реципієнтами медіапродукту, а також засоби, методи й тактики впливу, презентовані в ньому.

Дослідженню медіадискурсу присвятили свої праці такі науковці, як Б. Нечипоренко, Г. Подшивайлова, К. Тараненко, Ю. Шепель, О. Шпортько, М. Яцемірська та ін. У працях лінгвістів розкрито поняття дискурсу й медіадискурсу, з'ясовано мовні й стилістичні особливості медіатексту й медіадискурсу, проте додаткових коментарів потребують засоби маніпулятивного впливу, до яких вдаються продуценти таких повідомлень, оскільки, як слушно зауважує Ю. Шепель, «рекламна й політична інформація здебільшого доставляється споживачеві «безкоштовно», її виготовлення та доставку оплачують замовники, зацікавлені у формуванні попиту на певні товари й ідеї. [...] Оскільки технології